

پنجشنبه - ۲۲ کانون ثانی ۱۳۲۴

محرطام

MOUHIT
Illustration Hebdomadaire

مؤسسی: فائز صبری، عبیداه اسعد

مدیر و سر تحریر:

فائز صبری

اداره خانه سی:

یکی پوسته خانه آرقه سنده اسکی شیطیه سوقا غنده
۲ نومردی دائرة مخصوصه در:

شرائط اشترا:

در ساداتده سنه لکی ۱۰۸، آتی آیللی
۵۴ غروشدر

آبونه بدلی بروجیه پیشین استینا اولتور

نسخه سی: ۲ غروش

معاونین تحریریه سی:

مکتومزک و جود فزیه افشار ایتدیکی مشاهیر
محروریندن مرکبدر

شرائط اشترا:

ولایاتده سنه لکی ۱۲۰، آتی آیللی ۶۰
غروشدر. ممالک اجنیه ایچون سنه لک ۲۶،
آتی آیللی ۱۴ فرانق در.

Directeur et rédacteur en chef:
FAIK SABRI BEY

Bureaux: Rue Eski Zapitié, près
la nouvelle poste No. 2
CONSTANTINOPLE

Prix: 2 Piastres

نومرو: ۱۳ هر هفته پنجشنبه کونلری نشر اولتور سیلسی، ادبی، علمی، فلسفی رسملی غزنه در جلد: ۱

دولتو تحابلو جمید ائتدی حضرتلری طرفندن ترسیم ایدیله رک دولتو تحابلو صلاح الدین ائتدی حضرتلرینه اهدا ایدیان یاغلو بویا تابلودن بالخاصه غزنه من ایچون قویه ایدلشد

Le Portrait de S. A. Selaheddin Effendi d'après un tablag peint par S. A. Medjid Effendi et fait cadeau à S. A. Selaheddin Effendi

یکی بر مجموعه دها چیقاریورمش رومان و کوچوک حکایات مجموعه‌سی. بوده فرانز لک «لیزه مووا» سی طرز زنده و چوق رسملی اوله‌جق ایش.

هر نسخه‌سند بوتون بر رومان بولنه‌جق و بوندن ماعدا اوج بش کوچوک حکایه ایله منظوملر و پیسه‌سارده اوله‌جقمش...

ایلك نسخه نه وقته دیدم... پک یقینده، اون بش کونه قدر دیدی.

برنجی رومان صفت تزیینی بک: قادیلر آره‌سند سر لوحه‌لی یکی رومانی ایش. بوندن بشقه مشاهیر محررینک حکایه‌لریده بولنه‌جق ایش.

طبیعی یکی مجموعه‌مزی تبریک ایله محترم قارئلره توصیه ایتک وظیفه‌م ایدی.

* *

خانه صاحبی ایله کرابی

— نهدن اوی و میرمورسکر غلبه‌لکدر یوق

برقاری بر قوچه.

— اوله‌مازه اختیارسکر.

— الله الله بوده سببی

— نه یاپالم چوق جنازه چیقیور دیه صوکره کیسه طویتیور.

قولاغی دلیک

مصاحبه

سحر کلام

(محیط ک) قونفرانسی مناسبتیه

کوزل سوز سولیه یلمک ایچون، شهنسز، استعداد مادر زاد لازمد. فقط او استعدادی نشو و نما بولدره‌جق اسباب تحصیل، وقوف و علی‌الخصوص ممارسه کبی خواص ممتازه مکتسبه‌در. انقلاب کترخیزه قدر بزده ارباب ذکا و عرفانک بر جمع ناس مواجهه‌سند سوز سولیه دکل کوشه اترواسنده راحت راحت نفس المی بیه جائز کورولور مواددن دکادی. بونک ایچون کنجلمن میانده وقوف، تبیع

اخطار مخصوص — بکن هفتک افاده مخصوصه من یاکلش تلق اولنه‌رق غزنه‌مک اون بش کونده بر دفته نشر اولنه‌جی طلنه دوشومدیکنی خبر آقد. حالوکه غزنه‌من هته‌اند.

مَصْبُطَات

کوبریک باشه کلنلر...

— قوزوم مأمور افندی، برنجی موقع زه‌سی ایسه کوترسه‌کزده بزده اوراده اوطورسقی، او وقت بیلترمزی کسرسکر. فی‌الحقیقه بولندیمز صاونک پیس دوشمه‌لرینه، نفس قوقان هواسنه، تا بر کوشده کور کور یانان لامبه‌سنه، بر درلو ایصینه‌میان صوابنه نظراً دکل برنجی حق ایکنجی موقع اولدینه‌ده شبه ایدیلجک بر حالده اولدینه‌ی بیانه لزوم واری؟

آرتق خلط ایدیلور

ای آما بکن آقشامکی قضا آرز قالسون یوزلرجه عائله‌لی غریق ماتم ایده‌جکدی. باشمزه بوبوک بر بلا کیدن، بر چوق فلاکتله سبب اولدن بر ایش یامامق، قلداتامق بزم اسکی عادتیز. بیکلرجه تاسفر. مملکتده اصول اداره‌نک تبدیلی متعاقب طمارلر مزده قانک بیه بشقه درلو جولان ایده‌جکنی ظن ایدرکن بونلری طونوق کورمک یورکری یارچه‌لاتیور. ایسته بکن آقشام «شاهین» واپوری سرای برونی اوکنده دوچار قضا اولدی.

یولخیر بوبوک هیچانه‌دوشدیلر. امداده بشلدی قورناردلی. یا بو قضا سرای برونی اوکنده دکده قنار آچیلرنده و بر آقشام اولکی کبی بر قره‌یل فورطمسیه اولسه‌یدی... ایشک غمبزی زه‌سی زوالی یولخیر بیک درلو هیچانلردن تالاشردن صوکره کورپی به ترس یوزی کیتیلکری وقت کورپی مأمورلرینک کوتردکری معامله درشانه...

* *

بی «وسلی رومان مجموعه‌سی»

شو فائق صبری بکده نه تحفدر. هیچ بوش طورمازه، ایک اوج کونده برمطلقا برشی بولوب چیقاره‌جق. دون او طمه‌کادی. قولاغی ویر، سکا بر شی سولیه‌جکم دیدی. دیکدم.

بیچاره یکی کوبرومز... آرتق اسکی بیکلیکی بیه قالدی، بر قاج دفعه‌لر بل ویردی، غمیردادی، تهدید ایددی، آلدیران اولدی. نهایت بر قسمی یارچه‌لاندی کیتدی. ایکرتی بر کورپی شمعی اصل کورپی استانبول ریخته‌منه برلشدیر یور. آره‌صره بوطار کیکده پیدا اولان ایک معاکس جریانک فصل چار. ییشدقربی بر تصور ایدیکز. چولوق، چوچوق آراسنده یورکری آلتنده ازیلن حاللر... نه آیتورسک، نه قاقیورسک آوازه‌لری... بر کورولتیدر کیدیلور. مع‌ماهی بوکا بر شکل انتظام ویرمک او قدر بوبوک اختراعه‌واسته اولسه کرک. کیکدک اورتی برینه بر تخته بارمقلق بایله‌رق بر طرف کیدلره بر طرف کلنله حصر ایدیلنجه جریان صوکی آقار. ای آما بونی کیم دوشونه‌جک؟ دوشونلسه بیه: آدم سن‌ده نه اولور؟ دیمه‌جک وظیفه‌داری زرده بولی؟...

آله واپورلنده

آله اهالیسی بو سنه اداره مخصوصه یه قارش ای دیش بیلورلر. استانبوله جوار برلرده اوطورانلردن اک زیاده تهلهک ایچنده سیاحت ایدن، اک چوق مشقته اوغرا یانده بویچاره آله‌لیرلر بوکا برده فیشاک فوق‌العاده اولان هالیباغی علاوه ایتدک. زور زورینه کندی یارمی ایله انسانک کندی تهلهکیه آتقمده‌کی لاطاق تقدیر ایدرسکر.

شمعی آله‌لیر بیلت فیشاتاری تنزیل ایدیلنجه قدر برنجی موقع بیلتی آلمغه قراو ویرمشلر و قرارلریده یاپورلر... اوراسی تحف دکل. ایلك کونی موقع ماموری قره‌به کادی. بیلترلی کسمک ایستدی بری دیدیکه:

و معلومات نقطه‌سندن ممتاز بولسانلرده بیه
— خطیانه و ناطقه پردازانه — ممارسات
موجود اوله مازدی . ممارسات لسانیه الک زیاده
مساعده بولمنی اقتضا ایدن مسلک — ۱۱ توزه
قدر — البته معلملک ایدی . دور نخوست
آلود استبداده — عمومیت اعتباریه —
هیئت تعلیمیه نه حالده اولدیفه ونه کی قیودات
و شرائط تابع قالمق اضطرارنده بولدیغنه
واقف اولانلر یك چوق معلملر مزلک تقریردن
زیاده مطبوع رسائی قرائت ایشدرمکه وقت
کچیردکارینه — مع التأسف — قناعت کامله کتیر
مشردر . البته ، معلملر مزلک کرسی تدبیرده سوز
سویلمکدن اجتناب ایدرلر ویا دائی بر خوف
واندیشه تهدیدی تأثیرینه مغلوب اوله ارق
« زلف یاره دوقونق » ایتالیله تقریره مقابل
سکوتی اختیار ایلرلر ایسه ممارسات لسانیه او
حالده نه ایله حاصل اوله یلور ؟
وقا که انقلاب سعد آور حصوله کلدی
و میدان سخن آچیلدی ، او زمان ناطقه پردازلر
اورتیه آیلدی . نطقلر ، قونفرانسلر ...
لایمده و لایحضا . فقط بونلری یك تدقیق ایتکه
کزلر . بوجلا کتله کلامیه نك اوستنده کی یالدری
قازغاملیدر .

یك چوق خطبا دیکلدهم ، اکثری قونفر-
انسلرده بولوندم . صنعت تقریرده هپ عجمیلک ،
ممارسه مزلک اثرلری عیان اولیوردی . سوزلری
طاطلی طاطلی دیکلدن ، سامعینی آغزیه باقدیران
ناطقه پرداز یك آرزو ، یك آرزو ... حضارک بون
دقتی ، صباغ تقدیری کنی کنی جذب ایده جک ،
عادتا — بر حرارت نامقبوله ایله دیه یلور که —
مقرر ایله حضار آرسنده قلبی بر سیاهه مواسفت
حصوله کتیره بیه جک صورتده تأثیرات روحیه
حصوله کتیرمک ... ایشته ناطقه پردازلرک
غایه مقصودی بودر . سزی دیکلینرایله آره کرده
فکراً ، قلباً بر رابطه روحیه و حسیه وجوده
کتیره مزه کنز اونلر اوزرنده آرزو ، چوق
تأثیرات حصولی مستعددر . ساده و آچیق بر
تعبیر ایله « هر کسی آغزیه باقدیردی » دیزلری ،
ایشته صنعت خطباتک بون غایه آمالی ، طلاق
لسانیه نك نتیجه نتیجه اعتباریه زبده مقاصدی
بودر . واقعا ، یوکه بر مهارتدر و نادر الاستحال
بر صنعته متوققدر .

البته ، تجربه ایتمشکزدر ؛ اوله سوز
سویلملر اولور که مباحثه نك موضوع اعتباریه
اساسنه ، مبنی بولندی نفراعات افکاره مقصدکر ،
مطالعاتکر توافقی ایتدیکی حالده بیهله سزه
ایضاحاتی طاطلی طاطلی دیکلدر ؛ صیقلمازسکز ،
اولمزسکز . سوزک جریان طبیعیسته سامعه کری
وقت و حصر ایدرسکز . یوکه بر ذوق و نشاط
ایله دیکلرسکز ، دیکلرسکز . فرانسجه بر
تصویر ایله صانکه « فلیکزنک الک نازک تالری
اونک دوداقرنده کی مضرا به تماس ایچون بر
شوق طبیعی دویار . »

سامعینی بو درجه جذب ایدن ، متحسین
و متهیج ایلین ندر ؟ شهمنز سحر کلامدن
بشقه برشی دکل . یکی آما ، بوسحر کلام ندر ،
نصل استحصال اولنور ؟ اوو ! رجا ایدرم ،
بونو صور میکز ... چونکه اونک تعریفات
فلسفیهسته ، تفصیلات روحیهسته کیریشمک
کوزل ، جاذبه دار سوز دیکلمک قدر لطیف
و روحواز دکلدر . هم بعض شیلرک غایه سی
نتیجه اعتباریه معلوم اولورده اونک اسباب
ظاهره و تکنیهسته دائر سوز سویلمک مهم ،
قاریشق تفصیلات ویرمکه و ام بولنور .

فرانسه کی خطبا و ناطقه پرداز یقشدرمکه
معروف بر سوز طوفانی ملکشدنیه (غامبتا) لری
عصرلر نادر یقشدریور . فقط اوندردت ، اوج
موفقیتانک نقطه کانه وصول اعتباریه در . یوقسه
سحر کلام او درجه نادر التجلی دکل .

او صفت ممتاز نك نشو و نمایی زمانه ،
محیطه ، اجتهاده توقف ایدر .

لسانمزلک لطافتی ، نکته لری ، شدت بیانی ،
عظمت مؤدای سحری ، کلامه نه قدر مساعده .
ترکیه سویلمن کوزل سوز عادتا بر موسیقیدر .
اوله بر موسیقی که انسانی کاه آغلادیر و منهیج
ایلر ؛ کاه کولدریر ، تلطیف ایدر . بو کوزل ،
معنیدار ، مؤثر طرز کلامی بز نهدن حسن
استعمال ایده میوزر ؟ آلیشق دکازده اوندن .
عجمی آقورلر کی یوکه سولمته جک رده
بوغوق بوغوق سسلر جبقارمق ، آهسته بر
جریان کلامه تابع قالمق اقتضا ایتدیکی زمان
سینه شکاف اولورجهسته باغیرمق نقصانی ممارسه

نتیجه سیدر ، فقدان وقوف حساب سبیه در .
سحر کلام استعداد بیجانی طلاق لسانیه
لریله اظهار ایدن ناطقه پردازانز ایچندن برایی
مثال ذکر ایتک ایترم : برنس صباح الدین ،
سلیم سری ... مسلک ، شیوه ، بیان ، طرز
تصور ، اطوار و اوضاع اعتباریه بکدی بکدی
یا قلاشه مازلر . فقط سحر کلامده کی نتیجه
نقطه مندن بر برینه متباین دکل ، بلکه بالعکس .
تسخیر قلوب خصوصنده هر ایاکیسه طبعه ،
استعداد آ هزاد .

برنس صباح الدین یکه ساعت لرحه دوام
ایدن سلسله کلامی دیکلنلر بر تأثیر غریب
آلنده قالمقده مضطر بولیورلر . مستمعین
ایچنده یك چوقلری بر عناد مصرانه ایله اونک
افکار سیاسیسته ، نظریات اجتماعیسته معارض
اولدقلری حالده جریان کلام سامعه ده لطیف
تأثیرات روحواز بر افریق ، صفحات قلبیه
برلس زمین ایله غیقلیه رقیق آقوب کیدرکن
نیچون هر کس بر توکل حسی ایله اونی نهایته
قدر دیکلمکه ، سولو آنی و غیردوایی اولسون —
اوندن ذوقیاب اولغه نفسنده اضطرار دویور .
اوت ، او ، نه طبیعی سویلمش ... ضحرت
یوق ، طبیعتی زور لاق یوق . تعییرات کندی
کنیسه دوداقردن دوغیور ، سهای تقدیره
یاییلور . جهلرک ترتیب و انتظامنده ظن ایدر .
سکز که هیچ بر تقد قواعد پرستانه موجود
دکل . سهولت کلام اونلری دوغوریور ،
سولیور ؛ سحر بیانک سویلی بیکلری کی
آغوش قبوله آتیور . اونی سویورسکز ،
اویورسکز ، قویوریورسکز ... و تمسورسکز .
ایشته سحر کلامک بویه بر نتیجه فوق العاده سی ،
تأثیرات روحیه غریبه سی ده وار .

اوسوزلری قلمله ضبط ایدیکز ؛ نه کورسکز ؟
سلیس بر افاده ، منتظم بر سوز . فقط اونی
تکرار تکرار اوقورسه کنز اولکی تأثیرانک عین
شدتی ، عین نفوذنی دویه مازسکز . نیچون ؟
شهمنز سویلمشده کی تأثیر اعتباریه .

• •

محیطک او کوکنی قونفراننده سلیم سری
بکک شلالات لطیفه کلامی بنده او تأثیر روح
نوازی او ایدریدی . موضوع بزم آلیشق بو-

بولندیمز، سودیکمز، ارزو ایتدیکمز بر شی دکدی. فقط کلامک تأثیرات روحیه سی سامعینه یاریم ساعتی خوش بر زمان کچیرتدی، متلذذ اولدق، مستفید اولدق. ذوق و نشاطه قایلدی. . . . والحاصل سحر کلامه قایلدی. تأسیس و روابط حسیات نقطه مندین صانکه آره مزده بر تلمیز تلغرافی سیالات روحیه می واردی؛ بزی طرز کلامنه تابع قیلدی: کاه قلمیزک اینجه نقطه لرینه، درین یاره لرینه بر ضربه کلام ایله دوقوندی؛ متأثر اولدق. کاه صفحات قلیه مزک دقیق باراقلری برلس زمین روحوازیایله آجدی، اونلردن برر نشیده عبرتغا اوقودی؛ متسلی اولدق.

بعضاً بیشتر اعتراض کلامی محیط بحک اوتنه برینه دوقوندیردی، اطرافه جراه حتر سیریدی؛ بزی متنه و آتی ایچون مستفید ایتدی. آره صرعه قان آغلانه حق صفحات مؤلفه حیالک یالانچی مضحکه لرینی تقریر و تصویر ایدرک بزی حسیاته تابع و مجبور خنده ایددی. والحاصل بزاونکه هم حس بولبورددی، اونکه کولیور، اونکه آغلیوردی. اگر موضوع بحث نه ایدی دیه بکا صورارسه کز؟ . . . تصویراته توافق ایتمه چک قیاسیه بر از صیقیه ردی:

— قونفرانس جناسیق اوزرینه ایدی. دییه چکم. فقط «بحث رنگین ایدی، طرز تصویر خوش، صورت بیان لطیف ایدی» سوزلری علاوه ایده چکم. ایشته اصل صنعت بوراده. بو نازک، دقیق صنعت خردلری تشریح ایچون بو نقطه ده حق کلامی بن سلیم سری بکه ترک ایدیوروم. ظن ایدرم که سوزی قدر خوش و پارلاق اولان قلمیه، قارئین کرامک بو نقطه ده کی جستجوی حقایق مقد صدیقی قطعین ایدر. بوجنده طرشدن یازیه چق فضله بر شی وار ایشه اوده کندیسنی تقدیر و تبریکدر.

بز سوزی یکدیگرمزه ویرمک ایچون بو قدر منصف اولمغه وکلای ملته بر نمونه ابراز ایتش اولمغه کامیاب بولنمش اولساق بیله هیئت وکلای تشکیل ایدن ذوات میاننده سحر کلامه بر نمونه کوسره بیلمکه عدم موفقیتیه تلخکام بولیورز. اک معروف بر خطیب، اک ناطقه پرداز بر وزیر بولنقی اعتقادنی بسیلدیکمز تجربه دیده سالخور دکانک مناقشات کلامیه سی غزته ستونلرنده اوقودنجه آراتق:

«کرسی به دگل، عرشه چقیسه کده . . .»

مقدمه تقدیر کرانه (۱) سنی کرهأ نتیجه کندیرمکه انسان نفسنده مجبوریت کوریور. وکلای ملته اوایس، یوان ایضاحات تفصیلاتی دیکلمکه و بعضاً سوق طبیعی ویا اضطراری ایله او یاولری القشلامه مجبور قالدقاری ایچون اونلره و جمله مزه آجیامق قابل اولمایور. دیمک بزده جدأ هر دلو مسالک صنعتده قحط رجال وار.

صفوت زیهی

فائق عالی — فانی تسلیل

ادبیات جدیده کتبخانه سنک سکز اون سنه اول قارلرینه وعد ایتدی «فانی تسلیل» زمانک سیاسیه منحصر قالان احتیاج مخصوصندن دولای لازم اولدینی قدر نظر دقتی جلب ایتمکمزین امال و نسیانه ترک اوله حق کبی کورونیور.

کنجکی نظر اعتباره التیرسه فکرتله خالد ضیاه اقتدا ایدن نسل ادبی ایله آلان شکل و متونی تقرر و تأید ایتمه اولان نسل اخیر آره سنده بر خط رابطه خدمتی کورن فائق عالی فکر و حس اعتباریه فکرتدن وشه ایدن مقدمدر. بزده عبدالحق حامدک غالب، دده دن ویتور هوغودن، شکیردن استفاده ایله بردرجه بالاترین کاله ایرشدردی رومانیزی مسلک مخصوص ایدین فائق عالی اوپله ظن ایدرم که او مستننا سهولت بیانیله، صنعتک او مشوار محتشم و مطمئنه بر ابرنهایت بومسلکه خاص اولان تقایص قربانی اوله جقدر، انسانی و حقیقی قالمه راخی اولیان کیمه لر قلب بشرده حریم و مشفق منزل و معکس بولماقدن قورقه لر یریدر «رندن بر طاتی چقارلدینی حالد، اینجده مخوف عمیق بر قاراندن باشقه برشی کورلین اهرام مصر کی» رومانیزم ده تاریخ ادبیده صاحب لرینک هیولای سلطنتی احتوا ایدن بر برج مظلمدن عبارت قاله جقدر. قیرلده ساکت و ساکن هولرده، قولاق لک ایفای وظیفه ایده مستندن دولای دودیمز حزن ایله، علی الاکثر، قلیرمزی بی نصیب حس براقان روما. تنیک شاعر لری اوقودن قدنصوکره دودیمز اذای مخصوص عینی جسدندر.

اثرلرنده بیلدرملره اوپتایان، شاهقه لر اوستنده آرام ایدن، دکر لری ساحلره چاربه رق اقلیمدن اقلیمه عاصفه لر کزدیرن فائق عالی، خصوصیتده انسانلرک بلکه اک مونس و اک طبعی سیدر. حتی اعتقاداتک بیله فکری اولمقدن زیاده حسی اولدینی تأمین ایده بیلیم. عبدالحق حامدی یقیندن طانیانلر فصل اوشاعره، او آدم آره سنده هیچ بر مناسبت بولمازلرسه، بنم اصیل و ممتاز فقط بر برادر قدر یقین و قلبی طانییدیم فائق عالی ایله شاعر فائق عالی آره سنده

او درجه بر مناسبت یوقدر. زده زهر و مرارت شمیری، زهر و مرارت حیاته بکزمین نوحات و افعالات شمیری، روحنک عاصفه لرک شامش دکر لرندن کلن بر بایرون، زده بزم علی العاده صاف و ساکن بر ادمه بکزمین حامدمز، دیگر کوچوک حامدمز فائق عالی.

فائق عالی هنوز اون یاشنده ایکن شعر یازمغه یاشلامشدی. پک تیز انکشاف ایدن بو استعدادنده، مرآت عبر، میزان الادب نامنده اثرلر یازمش اولان پدری سعید یاشامرحومک تأثیر ارثیستی کورمک لازمدر. ایلک تحصیلی دیار بکر رشیده عسکریه سنده در. بو مکتبدن اون یاشنده شهادتنامه آلدی. سنک کوچوککی استانبوله کله رک تحصیله دوام ایتمه مانع اولدینی ایچون مسقط رأسنده بر مدت ده قالمه مجبور

دولتو نجابتلو مجید افندی حضرتلری طرفندن ترسیم اولنان بر دیگر لولاقیه — اصلی دولتو نجابتلو یوسف غزالدین افندی حضرتلرینه اهدا ایدلشدر